

Ysgol Gyfun Rhydywaun Gweithdrefn Cwynion

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae Ysgol Gyfun Rhydywaun yn ymrói i ymdrin â chwynion yn effeithiol. Ein nod yw egluro unrhyw faterion nad ydych chi'n sicr yn eu cylch. Os oes modd, byddwn ni'n unioni unrhyw gamgymeriadau rydyn ni wedi'u gwneud, a byddwn ni'n ymddiheuro. Rydyn ni'n anelu ar ddysgu gwersi sy'n deillio o'r camgymeriadau a'n bod ni'n defnyddio'r profiad i wella'r hyn a wnawn.
- 1.2 Ein diffiniad o gŵyn yw 'mynegiant o anfonlonrwydd mewn perthynas â'r ysgol neu aelod o'i staff sy'n gofyn am ymateb gan yr ysgol'.
- 1.3 Mae'r weithdrefn gwyno hon yn ategu'n hymrwymiad ac mae'n ffordd o sicrhau bod unrhyw un sydd â buddiant yn yr ysgol yn gallu mynegi pryder a bod yn hyderus y bydd yn cael ei ystyried yn llawn ac, os credir bod sail i'ch pryderon, y bydd y mater yn cael ei drin yn briodol ac yn ddi-oed

2. Pryd i ddefnyddio'r weithdrefn hon

- 2.1 Pan fyddwch chi'n mynegi eich pryderon neu'n cyflwyno cŵyn, byddwn ni, fel arfer, yn ymateb yn y ffordd sy'n cael ei disgrifio isod. Weithiau, mae'n bosibl y bydd eich pryderon am faterion nad ydyn nhw'n cael eu penderfynu gan yr ysgol, ac mewn achosion o'r fath byddwn ni'n dweud wrthoch chi i bwy y dylech chi gyflwyno cŵyn. Ar adegau eraill, mae'n bosibl y bydd gennyh chi bryderon am faterion sy'n dod o dan weithdrefnau eraill, ac mewn achosion o'r fath, byddwn ni'n esbonio sut byddwn ni'n mynd ati i ymdrin â'ch pryderon.
- 2.2 Os yw'r mater sy'n destun pryder i chi neu'r gŵyn yn ymwneud â chorff arall yn ogystal â'r ysgol (er enghraifft, yr awdurdod lleol), byddwn ni'n cydweithio ag ef i benderfynu sut i ymdrin â'r mater sy'n achosi pryder i chi.

3. Ydych chi wedi gofyn i ni eto?

- 3.1 Os ydych chi'n troi aton ni am y tro cyntaf, dylech chi roi cyfle i ni ymateb. Os nad ydych chi'n hapus gyda'r ymateb hwnnw, yna mae modd ichi wneud eich cŵyn gan ddefnyddio'r weithdrefn rydyn ni'n sôn amdani isod. Mae modd setlo'r rhan fwyaf o faterion sy'n destun pryder yn gyflym, drwy siarad â'r unigolyn perthnasol yn yr ysgol, heb fod angen defnyddio gweithdrefn ffurfiol.

4. Yr hyn rydyn ni'n ei ddisgwyl oddi wrthoch chi

4.1 Rydyn ni'n credu bod gan bob un sy'n cyflwyno cŵyn yr hawl i gael gwrandawriad, i gael ei ddeall a'i barchu. Ond mae gan staff a llywodraethwyr ysgolion yr un hawl. Rydym ni'n disgwyl i chi fod yn foegar ac yn gwrtais. Fyddwn ni ddim yn goddef ymddygiad ymosodol, sarhaus neu afresymol. Fyddwn ni ddim ychwaith yn goddef galwadau afresymol nac achosion lle mae mater yn cael ei wthio mewn modd afresymol, na chwynion blinderus. Os bydd y Pennaeth neu'r Corff Llywodraethu yn derbyn achosion o gwyno mewn modd afresymol neu gwyno blinderus, efallai bydd yr achosion yn mynd i sylw'r Cyfarwyddwr Addysg ar gyfer ystyriaeth. Os bydd y Cyfarwyddwr Addysg o'r farn fod y gŵyn yn un sy'n afresymol neu sy'n flinderus, caiff hi ei diystyru. Os nad yw'r gŵyn yn un sy'n afresymol neu sy'n flinderus, aiff hi i sylw'r corff llywodraethu eto yn unol â'r weithdrefn hon.

Mae modd ystyried cŵyn afresymol neu flinderus mewn sawl ffordd:

- Cwynion sy'n obsesiynol, di-baid, o natur aflonyddu, niferus, neu ailadroddus;
- Mynnu hela cwynion annheilwng a/neu ganlyniadau afrealistig y tu hwnt i bob rheswm;
- Mynnu hela cwynion teilwng mewn modd afresymol;
- Cwynion sydd â'r bwriad o darfu neu gynddeiriogi;
- Galw am gamau unioni sydd heb unrhyw ddiben na gwerth iddyn nhw.

Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol (www.oiahe.org.uk)

5. Sut y byddwn ni'n mynd ati i ateb y mater sy'n destun pryder i chi neu'ch cŵyn

- 5.1 Byddwn ni'n ystyried eich holl bryderon a chwynion mewn ffordd agored a theg.
- 5.2 Bydd yr ysgol yn parchu hawliau a theimladau pobl bob amser ac yn gwneud pob ymdrech i ddiogelu gwybodaeth gyfrinachol.
- 5.3 Efallai y bydd angen ymestyn amserlenni ar gyfer delio â'ch pryderon neu gwynion ar ôl siarad â chi.
- 5.4 Efallai y byddwn ni'n gofyn am gyngor gan yr awdurdod lleol neu'r awdurdod esgobaethol lle bo hynny'n briodol.
- 5.5 Gall rhai mathau o bryderon neu gwynion godi materion y mae angen iddyn nhw gael eu trin mewn ffordd arall (heblaw am y polisi cwyno hwn); mewn achosion o'r fath, byddwn ni'n esbonio pam ac yn nodi pa gamau y byddwn ni'n eu cymryd.

- 5.6 Bydd y corff llywodraethu'n cadw cofnod o'r dogfennau a ddefnyddir i ymchwilio i'r mater sy'n destun pryder i chi neu i'ch cwyn am saith mlynedd ar ôl ymdrin â'r mater. Bydd cofnodion yn cael eu cadw yn yr ysgol a'u hadolygu gan y corff llywodraethu ar ôl saith mlynedd i benderfynu a oes angen eu cadw am gyfnod hirach
- 5.7 Caiff cwynion dienw eu cofnodi ond mater i'r ysgol benderfynu arno yn ôl ei disgresiwn fydd penderfynu a ddylid ymchwilio i'r gŵyn ai peidio, gan ddibynnu ar natur y gŵyn.
- 5.8 Os ystyrir mai'r unig reswm dros wneud cwynion yw er mwyn achosi niwed neu dramgwydd i unigolion neu i'r ysgol, bydd y corff llywodraethu'n sicrhau bod cofnodion yn cael eu cadw, gan gynnwys y rhesymau dros 'beidio â gweithredu'.

6. Ateb i'r mater sy'n destun pryder i chi neu i'ch cŵyn

- 6.1 Mae'r siart yn Atodiad A yn dangos beth all ddigwydd pan fyddwch chi'n gwneud cŵyn neu'n mynegi pryder. Mae hyd at dri cham, sef Camau A, B a C. Mae modd datrys y rhan fwyaf o gwynion yn ystod Camau A neu B. Bydd hawl gyda chi i ddod â pherthynas neu rywun yn gwmni i'ch cefnogi ar unrhyw adeg yn ystod y broses ond bydd disgwyl i chi siarad drosoch eich hun. Serch hynny, os disgybl sy'n cyflwyno'r gŵyn/mynegi pryder, rydyn ni'n cydnabod ei bod yn rhesymol i'r sawl sy'n dod yn gwmni iddo/iddi siarad ar ei ran a/neu roi cyngor iddo/iddi.
- 6.2 I'r graddau sy'n bosibl, bydd y mater sy'n destun pryder i chi neu'ch cŵyn yn cael ei thrin yn gyfrinachol. O bryd i'w gilydd, fodd bynnag, efallai y bydd angen i'r unigolyn sy'n delio â'r mater sy'n destun pryder i chi neu â'ch cwyn ystyried a oes angen i unrhyw un arall yn yr ysgol gael gwybod am y mater neu'r gŵyn er mwyn ymdrin â hi'n briodol
- 6.3 Os ydych chi'n ddisgybl o dan 16 oed a'ch bod am fynegi pryder neu wneud cŵyn, byddwn ni'n gofyn eich caniatâd cyn cysylltu â'ch rhiant/rhieni neu'ch cynhaliwr (gofalwr). Os ydych chi'n ddisgybl o dan 16 oed a'ch bod yn rhan o gŵyn mewn unrhyw ffordd arall, efallai y byddwn ni'n gofyn i'ch rhiant/rhieni neu'ch cynhaliwr fod yn bresennol mewn unrhyw sgwrs neu gyfweiliad gyda chi.

Cam A:

- 6.4 Os oes mater yn achosi pryder i chi, yn aml gallwch ei ddatrys yn gyflym trwy siarad ag athro neu **Arweinydd Cynnydd a Lles eich plentyn**. Dylech chi fynegi'ch pryder cyn gynted â phosibl; fel arfer, bydden ni'n disgwyl i chi wneud hynny o fewn 10 diwrnod ysgol i unrhyw ddigwyddiad. Po fwyaf y

byddwch chi'n oedi, y mwyaf anodd y bydd hi i'r rheini sy'n delio â'r mater ymdrin ag ef yn effeithiol.

- 6.5 Os ydych chi'n ddisgybl, gallwch chi fynegi'ch pryderon i'ch cynrychiolydd ar gyngor yr ysgol, eich tiwtor dosbarth neu athro/athrawes a ddewiswyd i ddelio â phryderon disgyblion (fel sy'n briodol i'r ysgol). Fydd hyn ddim yn eich atal rhag cyflwyno cŵyn yn ddiweddarach os byddwch chi'n teimlo nad yw'r mater(ion) godoch chi wedi'u trin yn briodol.
- 6.6 Fel arfer, byddwn ni'n ceisio rhoi gwybod i chi'r hyn rydyn ni wedi'i wneud neu'n bwriadu ei wneud am y mater sy'n achosi pryder i chi o fewn 10 diwrnod ysgol, ond os na fydd hyn yn bosibl, byddwn ni'n siarad â chi a chytuno ar amserlen ddiwygiedig gyda chi.
- 6.7 Bydd yr unigolyn sy'n gyfrifol am gadw golwg ar hynt y mater sydd wedi achosi pryder i chi neu'ch cŵyn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am y cynnydd sy'n cael ei wneud. Bydd yr unigolyn hefyd yn cadw cofnod o'r mater sy'n destun pryder i chi fel y bo modd cyfeirio at y cofnod hwnnw yn y dyfodol.

CAM B:

- 6.8 Gan amlaf, byddem ni'n disgwyl i'r mater sy'n destun pryder i chi gael ei ddatrys yn anffurfiol. Os byddwch yn teimlo nad yw'r mater cychwynnol a achosodd pryder i chi wedi'i drin yn briodol, dylech chi gyflwyno'ch cŵyn yn ysgrifenedig i'r pennaeth.
- 6.9 Bydden ni'n disgwyl i chi anelu at wneud hyno **fewn pum diwrnod ysgol i'r dyddiad y byddwch chi'n cael ymateb i'r mater sydd wedi achosi pryder i chi, a hynny am ei bod o fudd i bawb bod cŵyn yn cael ei datrys cyn gynted ag y bo modd.**
- 6.10 Os yw'ch cŵyn yn ymwneud â'r pennaeth, dylech chi gyflwyno'ch cŵyn yn ysgrifenedig i gadeirydd y llywodraethwyr, gan ei hanfon i gyfeiriad yr ysgol, yn gofyn iddo/iddi ymchwilio i'ch cŵyn.
- 6.11 Ym mhob achos, bydd modd i Lisa Williams (Dirprwy) eich helpu i roi'ch cŵyn ar bapur os bydd angen.
- 6.12 Os ydych chi'n rhan o gŵyn mewn unrhyw ffordd, bydd modd i Lisa Williams (Dirprwy) esbonio beth fydd yn digwydd a'r math o gymorth sydd ar gael i chi.
- 6.13 Bydd bydd modd i Lisa Williams (Dirprwy) eich gwahodd i drafod eich cŵyn mewn cyfarfod. Byddwn ni'n cytuno ar amserlenni ar gyfer delio â'ch cŵyn gyda chi. Byddwn ni'n ceisio cyfarfod gyda chi ac esbonio beth fydd yn

digwydd, fel arfer o fewn 10 diwrnod ysgol i'r dyddiad y daeth eich llythyr i law. Bydd unigolyn dynodedig yr ysgol yn cwblhau'r ymchwiliad ac yn eich hysbysu'n ysgrifenedig am y canlyniad o fewn 10 diwrnod ysgol o'i gwblhau.

CAM C

- 6.14 Anaml y bydd cwyn yn mynd ymhellach. Fodd bynnag, os byddwch chi'n dal o'r farn nad yw'ch cŵyn wedi'i thrin yn deg, ysgrifennwch, drwy gyfeiriad yr ysgol, at gadeirydd y llywodraethwyr yn amlinellu'ch rhesymau dros ofyn i bwyllgor cwynion y corff llywodraethu ystyried eich cŵyn. Does dim rhaid i chi ysgrifennu holl fanylion eich cŵyn eto.
- 6.15 Os ydy hi'n well gennych chi, mae modd ichi siarad â chadeirydd y llywodraethwyr neu Lisa Williams (Dirprwy) yn lle anfon llythyr neu e-bost, a fydd yn nodi'r hyn a drafodir a'r hyn a fyddai'n datrys y broblem yn eich barn chi. Fel arfer, bydden ni'n disgwyl i chi wneud hyn o fewn pum diwrnod ysgol i'r dyddiad y byddwch chi'n cael ymateb yr ysgol. Gofynnir i chi ddarllen y nodiadau, neu wrando ar y nodiadau'n cael eu darllen, a'u llofnodi yn gofnod dilys o'r hyn a ddywedwyd. Byddwn yn rhoi gwybod i chi sut y byddwn ni'n ymdrin â'r gŵyn ac yn anfon llythyr atoch i gadarnhau hyn. Bydd y pwyllgor cwynion fel arfer yn cynnal cyfarfod gyda chi o fewn 15 diwrnod ysgol o dderbyn eich llythyr.
- 6.16 Bydd y llythyr hefyd yn nodi erbyn pryd y dylai'r pwyllgor cwynion dderbyn yr holl dystiolaeth a dogfennau i'w hystyried. Bydd pawb sy'n rhan o'r gŵyn yn gweld y dystiolaeth a'r dogfennau cyn y cyfarfod, a byddwn ni'n sicrhau bod hawliau pobl o ran preifatrwydd gwybodaeth yn cael eu diogelu. Bydd y llythyr hefyd yn cofnodi'r hyn yr ydym wedi'i gytuno gyda chi ynglŷn â ble a phryd y cynhelir y cyfarfod a beth fydd yn digwydd. Efallai y bydd angen newid yr amserlen er mwyn sicrhau bod pawb yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod, er mwyn casglu gwybodaeth neu er mwyn cael cyngor. Mewn achos o'r fath, bydd yr unigolyn sy'n ymdrin â'r gŵyn yn cytuno ar ddyddiad newydd ar gyfer y cyfarfod gyda chi.
- 6.17 Fel rheol, er mwyn delio â'r gŵyn cyn gynted â phosibl, fydd y pwyllgor cwynion ddim yn ad-drefnu'r cyfarfod fwy nag unwaith. Os byddwch chi'n gofyn am ad-drefnu'r cyfarfod fwy nag unwaith, efallai y bydd y pwyllgor o'r farn y byddai'n rhesymol gwneud penderfyniad ar y gŵyn yn eich absenoldeb i osgoi oedi diangen.
- 6.18 Byddwn ni'n ysgrifennu atoch o fewn 10 diwrnod ysgol i'r cyfarfod i esbonio canlyniad ystyriaethau pwyllgor cwynion y corff llywodraethu.

- 6.19 Byddwn ni'n cadw cofnodion o bob sgwrs a thrafodaeth fel y bo modd cyfeirio atyn nhw yn y dyfodol ac er mwyn i'r corff llywodraethu llawn fedru eu hadolygu. Fe gân nhw eu cadw am o leiaf saith mlynedd.
- 6.20 Pwyllgor cwynion y corff llywodraethu fydd yn penderfynu'n derfynol ar gwynion.

7. Amgylchiadau arbennig

- 7.1 Pan fo cŵyn am unrhyw un o'r bobl neu'r grwpiau/cyrff canlynol, bydd y weithdrefn gwynion yn cael ei defnyddio mewn ffordd wahanol.

7.1.1 Llywodraethwr neu grŵp o lywodraethwyr

Caiff y mater sy'n achosi pryder neu'r gŵyn ei chyfeirio at gadeirydd y llywodraethwyr a fydd yn cynnal yr ymchwiliad. Fel arall, bydd hawl gan y cadeirydd ddirprwyo'r mater i lywodraethwr arall a fydd yn cynnal yr ymchwiliad. Bydd Cam B a chamau dilynol y weithdrefn gwynion yn cael eu defnyddio.

7.1.2 Cadeirydd y Llywodraethwyr neu'r pennaeth a chadeirydd y llywodraethwyr.

Bydd is-gadeirydd y llywodraethwyr yn cael ei hysbysu a bydd yn ymchwilio i'r gŵyn neu'n ei dirprwyo i lywodraethwr arall. Bydd Cam B a chamau dilynol y weithdrefn gwynion yn cael eu defnyddio.

7.1.3 Cadeirydd y llywodraethwyr ac is-gadeirydd y llywodraethwyr

Caiff y gŵyn ei chyfeirio at glerc y corff llywodraethu a fydd yn hysbysu cadeirydd y pwyllgor cwynion. Bydd Cam C o'r weithdrefn gwynion yn cael ei ddefnyddio.

7.1.4 Y corff llywodraethu cyfan

Caiff y gŵyn ei chyfeirio at glerc y corff llywodraethu a fydd yn hysbysu'r pennaeth, cadeirydd y llywodraethwyr, yr awdurdod lleol ac, os yn briodol, yr awdurdod esgobaethol. Fel rheol, bydd yr awdurdodau yn cytuno ar drefniadau gyda'r corff llywodraethu i gynnal ymchwiliad annibynnol i'r gŵyn.

7.1.5. Y Pennaeth

Bydd y mater sy'n achosi pryder neu'r gŵyn yn cael ei chyfeirio at gadeirydd y llywodraethwyr a bydd ef/hi yn cynnal yr ymchwiliad neu bydd, o bosibl, yn dirprwyo'r mater i lywodraethwr arall. Bydd Cam B a chamau dilynol y weithdrefn gwynion yn cael eu defnyddio.

- 7.2 Ym mhob achos, bydd yr ysgol a'r corff llywodraethu'n sicrhau bod cwynion yn cael eu trin mewn ffordd agored a theg, heb ragfarn.

8. Ein haddewid i chi

- 8.1 Byddwn ni'n cymryd eich pryderon a'ch cwynion o ddifrif ac, os ydym ni wedi gwneud unrhyw gamgymeriadau, byddwn ni'n ceisio dysgu'r gwersi.
- 8.2 Os bydd angen help arnoch i leisio'ch pryderon, byddwn ni'n ceisio'ch cynorthwyo. Os ydych chi'n ifanc ac os oes angen cymorth ychwanegol arnoch chi, mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu MEIC, sef llinell gymorth genedlaethol sy'n cynnig gwasanaethau eirioli a chynghor i blant a phobl ifanc. Mae cyngor a chymorth ar gael hefyd oddi wrth Gomisiynydd Plant Cymru.
- 8.3 Mae'r Corff Llywodraethu wedi ymgynghori â staff a disgyblion ar y polisi hwn, a bydd yn gwneud hynny eto os bydd unrhyw newidiadau'n cael eu gwneud yn y dyfodol.

Dyma rif ffôn MEIC (rhadffon): 0808 802 3456 neu neges destun: 84001. Mae'r gwasanaeth hwn ar gael 24 awr y dydd.

Mae modd cysylltu â Chomisiynydd Plant Cymru ar y rhif ffôn am ddim: 0808 801 1000 (Llun – Gwener 9.00a.m. tan 5.00p.m.), neges destun: 80 800 (rhowch COM i ddechrau'ch neges) neu e-bost: cyngor@complantcymru.org.uk

Llofnod Cadeirydd y Corff Llywodraethu: _____

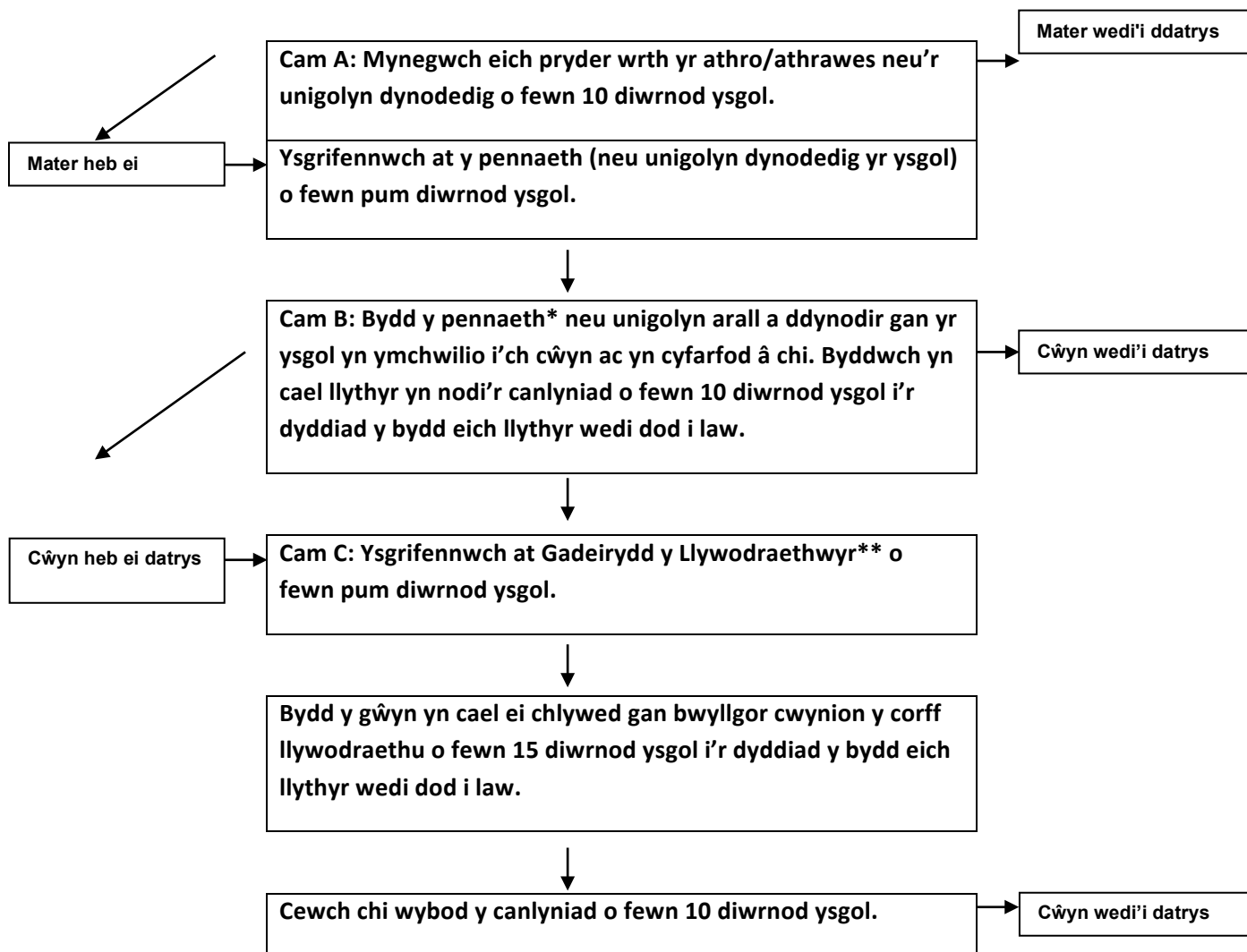
Dyddiad cymeradwyo gan y Corff Llywodraethu:

Dyddiad adolygu:

Cwynion Ysgol

Wrth i Gorff Llywodraethu arfer ei rôl rheolaeth strategol ar yr ysgol, mae'n bosibl y bydd yn ofynnol o dro i dro iddo ystyried cwynion am yr ysgol, neu am unrhyw gyfleusterau neu wasanaethau y mae'r Corff Llywodraethu yn eu darparu.

Wrth i Gyrrff Llywodraethu ystyried cwynion o'r fath, fe'u cynghorir i fabwysiadu'r weithdrefn engreifftiol ganlynol, fel y manylir ac y nodir yng Nghylchlythyr Llywodraeth Cymru Rhif: 011/2012.

*Os yw'r gŵyn yn ymwneud â'r pennaeth, dylech chi ysgrifennu at gadeirydd y corff llywodraethu.
 ** Os yw'r gwyn yn ymwneud â chadeirydd y llywodraethwyr, dylech chi ysgrifennu at yr is-gadeirydd.
 Targedau yw'r holl amserlenni a ddangosir ac maen nhw'n hyblyg; mae o fudd i bawb bod cŵyn yn cael ei datrys cyn gynted â phosibl.
 Bydd yr ysgol yn gweithio gyda chi i sicrhau bod yr amser a neilltuir i ddelio â'r mater sy'n achosi pryder i chi neu'ch cŵyn yn rhesymol a'i fod yn helpu i gael ateb i'r broblem.